

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Siunnersuutip siunertaraa qulakkiissallugu, siusinaartumik pensionisianik qaffasinnerpaamik pisartagaqartut tunngaviusumik pensionisisinnaanissaat, siusinaarluni pensionisiat qaffasinnerpaat 50 pct.-iisa naleqataannik, taanna aapparisaq qanoq isertitaqarneranik sunniuteqarfigineqassanngilaq.

Siunnersuutip aammattaq siunertaraa siusinaartumik pensionisialinnut 20 pct.-malittarisassap atulersinneqaqinnissaa, maannakkut siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi ikaarsaarnissami aalajangersakkami pineqartunut.

Tamassuma saniatigut siunnersuutip § 29-iani taamaallaat Kalaallit Nunaata iluani angalanermi aningaasartuutit akuerineqarsinnaaneri erseqqissaatigineqarpoq.

Kiisalu paasinarsivoq § 33, imm. 3-mi kiisalu § 36-mi kalaallisut qallunaatut oqaasertaliussat assigiinnigissuteqartut. Siunertaavoq § 33, imm. 3-mi § 36-milu kalaallisut aamma qallunaatut oqaasertaliussaata assigiinnissaat qulakkiissallugu.

1.1. Inatsisissatut siunnersuummut tunuliaqutaq

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 9. December 2015-imeersoq atuutilerpoq ulloq 1. juli 2016. Tassani siusinaartumik pensionisianut suliassaqarfimmi aaqqissuusseqqinneq annertoq pineqarpoq, ilaatigut siunertarinearpoq siusinaartumik pensionisiartut amerlanerit ilatsiinnartumik pilersorneqarnermit periarfissanik atorluaallutik sulisinnaanngortinnissaat. Inatsisartut inatsisaata akuerineqarneranut atatillugu aalajangiunneqarpoq, aaqqissuusseqqinnerup aallartisarnera aamma kingunerit malinnaaffigilluarneqassasut. Siusinaartumik pensionisianut malittarisassat nalilersuiffigineqarneranut atatillugu ersersimavoq inatsisiliornermik aaqqiinissaq pisariaqartoq, taamaalilluni inatsisip pilersaarutai aamma siunertai qulakkeerneqaqullugit.

Naliliineruvoq, siusinaartumik pensionisiallit nammineq sulinerminnit ikittuinnarnik isertitallit, siusinaartumik pensionisiap ilaannit tunngaviusumik aningaasanik qulakkeerinneffigineqassasut soorlu utoqqalinermit pensionisiat assigalugit. Tunngaviusumik aningaasat, siusinaartumik pensionisiallip taassumalu katissimalluni aapparisaata, nalunaarsukkamik inooqataata imaluunniit aappaata qanoq isertitaqarneranik sunniuteqarfigineqassanngilaq.

Siusinaartumik pensionisialimmut, nammineq sulineq aqputigalugu malunnaatilimmik isertitaqanngitsumut, apeqqutaassanngilaq aapparisaq isertitai aamma pilersuerusunera. Innuttaasut sanngiitsut taakku aningaasanik nammineq atorsinnaasaminnik peqartariaqarput. Tamanna aamma utoqqalinersiuteqartitsisarnermut aqqissuusseqqinnerup tunuliaqutaani siunertanut naapertuuppoq, tassani tunngaviusumik utoqqalinersiat atulersinneqarput, inooqatigisap isertitaanut attuumassuteqanngitsut.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmi siusinnerusumi, siusinaartumik pensionisiallit, isertitat allat apeqqutaatinnagit, tamatigut minnerpaamik siusinaartumik pensionisiallip kisimiittup pensionisiaasa aningaasartaasa amerlassusaata 20 pct.-iat pisussaasarsimavaat (20 pct.-malittarisassa).

20 pct.-imik malittarisassa ikaarsaarnissami aalajangersakkani ingerlateqqinneqanngilaq siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni maannakkut atuuttumi.

Kiisalu paasineqarsimavoq § 33, stk. 3-mi, § 36-mi taama malittariillutik kalaallisut aamma qallunaatut oqaasertaliussat assigiinngitsut.

2. Siunnersuutip imarisai pingaarnertit

2.1. Tunngaviusumik pensionisiat

Siusinaartumik pensionisianik qaffasinnerpaamik pisartagaqartunut tunngaviusumik pensionisiat atulersinneqassasut Naalakkersuisut siunnersuutigaat, siusinaarluni pensionisiat qaffasinnerpaat 50 pct.-iisa naleqataannik, tassani aapparisaq qanoq isertitaqarnera apeqqutaatinneqassanngilaq.

Tunngaviusumik pensionisiat pillugit malittarisassat taamaallaat siusinaarluni qaffasinnerpaamik pensionisartunuinnaq atuutissasoq Naalakkersuisut siunnersuutigaat, pissutigalugu akunnattumik aamma appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisartut allanngorartumik piffissalimmik sulinerikkut ukiumoortumik isertitat nammineq qulakkeersinnaassammassuk. Akunnattumik aamma appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiallit taamaalillutik sulisinnaanertik naapertorlugu allanngorartumik piffissalimmik sulisinnaanermut pisinnaatitaapput.

Qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisartut katissimalluni aapparisaata, nalunaarsukkamik inooqataata imaluunniit aappaata qanoq isertitaqarnera apeqqutaatinnagu tunngaviusumik pensionisartik tigummiinnartassagaat siunnersuutigineqarpoq. Aatsaat nammineq sulinermi ukiumoortumik isertitat 28.000 kr. Qaangerpagit, 50%-imik qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisianit ilanngullugit, tunngaviusumik pensionisiat

milliartortinneqassapput appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisianut milliartortitsinermi malittarisassat naapertorlugit.

Tunngaviusumik pensionisiaq milliartortinneqassaaq appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisialinnut aningaasat amerlassusaannut killigitat naapertorlugit. Sulisinnaanermik nalilersueqqittoqartassaaq, siusinaartumik pensionisiaqisiallip nammineq sulinerminit 80.000 kr.-nik imaluunniit sinnerlugit ukiumoortumik isertitaqarpat. Siusinaartumik pensionisialik nammineq sulinerminit 80.000 kr.-nik imaluunniit sinnerlugit ukiumoortumik isertitaqarpat, naatsorsuutigineqartariaqarpoq siusinaartumik pensionisialik sulisinnaanermik annertuumik pisinnaasani angoqqissimagai, siusinaartumik pensionisialik sulisinnaaneranik nalilersueqqittoqareernerata kingorna siusinaartumik pensionisiat akunnattumik aamma appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisianut inissinneqarsinnaapput. Siusinaartumik pensionisialik siusinnerusukkut pisarnertut akissarsiai nikittussaajunnaarsinneqassapput, sulisinnaaneranik nalilersueqqittoqareernerata naammassineqareernissaata tungaanut.

2.2. Siusinaartumik pensionisialinnut ikaarsaarnissami aalajangersakkami pineqartunut 20 pct.-malittarisassap atulersinneqaqqinnissaa

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata atuutilersinneqarnerani tunngaviusoq atorunnaarpoq, tassa siusinaartumik pensionisiallit, isertitat allat apeqqutaatinnagit tamatigut minnerpaamik siusinaartumik pensionisiallip kisimiittup pensionisiaasa aningaasartaasa amerlassusaata 20 pct.-iannik pisinnaanerat.

Inatsisartut inatsisaat atuuttoq siusinaartumik pensionisialinnut ataasiakkaanut Inatsisartut inatsisaata ikaarsaarnissami aalajangersagaani pineqartunut naleqqutinngitsumik kinguneqartoq ersersimavoq, tassani siusinaartumik pensionisiat atorunnaartarput siusinaarluni pensionisiallip sulisinnaanera pillugu nalilersueqqittoqaqqinnginnerani, illoqatigiit ataatsimut isertitaasa Inatsisartut inatsisaanni isertitat killigisaattut allattorsimasut qaangersimanageri pissutigalugit. Ikaarsaarnissami aalajangersakkami tamanna siunertarineqarsimannigilaq aamma siunnersuutigineqarpoq 20 pct.-imik malittarisassaq ikaarsaarnissami aalajangersakkami atulerseqqinneqassasoq, taamaalilluni ikaarsaarnissami aalajangersakkat siusinnerusumi aaqqissuussinnermut assingusunngorlugu, taamaalilluni siusinaartumik pensionisialik ikaarsaarnissami aalajangersakkat ataanni qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat minnerpaamik 20 pct.-iinik tamatigut tiguisinnaatitaajuaqqullugu.

2.3. Angalanermi aningaasartuutitut ataasiarluni ikiorsiisarnerit pillugit § 29-p erseqqissarneqarnissaa.

Piffissap sivisunerusup ingerlanerani ileqqusimavoq taamaallaat Kalaallit Nunaanni angalanerni aalajangersakkat atorneqartarlutik. Isumaginninnermi

Naammagittaalliuteqartarfiup aalajangiinerani nutaajunerusumi aalajangersagaq Qallunaat Nunnaannut angalernut atorneqarsinnaasutut nassuiarneqarsinnaasoq takuneqarsinnaavoq. Tamanna aalajangersakkamut siunertaanngimmat § 29 tamaallaat Kalaallit Nunaanni angalanernut aningaasaliinernut atorneqarsinnaasoq allannguutissatut siunnersuummi erseqqissarneqarpoq.

2.4. § 33, imm. 3, § 36 taama malittariillutik kalaallisut qallunaatullu oqaasertaasa naapertuunnerat

§ 33, imm. 3 pillugu ersersimavoq, kalaallisut oqaasertaliornera qallunaatut oqaasertaliornernut tulluarpallaanngitsoq, kiisalu taamatut illuni kalaallisut qallunaatullu oqaaseqaatini. Taamaammatt siunnersuutigineqarpoq, § 33, imm. 3-ip kalaallisut qallunaatullu oqaasertaliorneri ersarissumik naapertuuttunngortinneqassasut.

§ 36 pillugu kalaallisut oqaasertaliornera – kukkunikkut – § 33, imm. 3-mi kalaallisut oqaasertaliunneqartut ilanngunneqarsimapput, § 36-ip siunertaanut kiisalu qallunaatut oqaasertaliornernut kalaallisut qallunaatullu oqaaseqaatinut naleqqutinngitsumik. Taamaammatt siunnersuutigineqarpoq § 36-p oqaasertaliorneqarnera allanngortinneqassasoq, qallunaatut oqaasertaliorneqarneranut kiisalu § 36-mut kalaallisut qallunaatullu oqaaseqaatinut naapertuuttunngortillugu.

Inatsisissatut siunnersuutip inatsimmut atuuttumut naleqqiunnera	
<i>Oqaasertaliornertit atuuttut</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
	§ 1
	Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 9. december 2015-imeersumi, tulliuuttut allannguutigineqarput:
<p>§ 17. Qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqartinneqassapput, innuttaasut 0 – 25%-ip akornanni sulisinnaassuseqartut.</p> <p>Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiaq imm. 1 naapertorlugu ukiumut 110.664 kr.-nit tikillugit annertussuseqassaaq.</p> <p>Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiat appartinneqassapput siusinaartumik pensionisiaqartoq aammalu taassuma aapparisaata ukiumoortumik isertitai, tamatumani ilanngunnagit siusinaartumik pensionisiat, utoqqalinermi pensionisiat aammalu Nunat Avannarliit akornanni isumaginninnikkut</p>	<p>1. § 17, imm. 3 ima oqaasertaliorneqassaaq:</p> <p>” Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiat appartinneqassapput siusinaartumik pensionisiaqartoq aammalu taassuma aappaqarsimaguni aapparisaata ukiumoortumik isertitaasa, tamatumani ilanngunnagit siusinaartumik pensionisiat, utoqqalinermi pensionisiat aammalu Nunat Avannarliit akornanni isumaginninnikkut Isumaqatigiissut naapertorlugu 28.000 kr.-it sinnerpagit. Aappaqarsimagaanni taassuma isertitai</p>

<p>Isumaqatigiissut naapertorlugu 28.000 kr.-it sinnerpagit. Aapparisaqarsimagaanni taassuma isertitai siulliit 100.000 kr.-it ilanngunneqassanngillat. 400.000 kr.-it inorlugit isertitaqarsimagaanni pensionisiap qaffasinnerpaaffissaanit 20%-it ataallugit appartinneqarsinnaanngilaq, siusinaartumik pensionisiaqeqartoq nammineq isertitaqarsimanngippat, taamaattorlu siusinaartumik pensionisiaqeqartoqarsinnaanani 400.000 kr.-it sinnerlugit isertitaqarsimagaanni. Imm. 4. Siusinaartumik pensionisiallip sulisinnaassusia nalilersuiffigineqaqqissaaq, pineqartup pensionisiat saniatigut 80.000 kr.-inik isertitaqarsimappat. Qaffasinnerpaamik pensionisiaqarnera allanngortinneqassanngilaq pineqartup sulisinnaassusianik nalilersuiffigineqarnerani. Imm. 5. §§ 20 aamma 21-mi taaneqartutut qaffasinnerpaamik pensionisiat 100 %imik appartinneqassapput, isertitatigut toqqammaviusut 28.000 kr.-inik ilanngarlugit qaffasinnerusimassappata.</p>	<p>siulliit 100.000 kr.-it ilanngunneqassanngillat.”</p> <p>2. § 17-imi imm. 3-p kingorna <i>imm. 4-tut</i> nutaatut ilanngunneqassaaq:</p> <p>“ <i>Imm. 4.</i> Siusinaartumik pensionisiallit pisinnaatitaapput qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat 50 pct.-ii tunngaviusumik pensionisiatut tigussallugit, takuuk § 17, imm. 2 tassani aappaqarsimagaanni aapparisaq isertitarisimasai ataatsimoortut apeqqutaassanngillat. Tunngaviusumik pensionisiat appartinneqassapput, siusinaartumik pensionisiaqartoq taassumalu aappaqarsimaguni aapparisaata ukiumoortumik isertitai, uani pinnagit siusinaartumik pensionisiat, utoqqalinersiat kiisalu Nunat Avannarliit akornanni isumaginninnikkut Isumaqatigiissut naapertorlugu tapisiaritinneqartartut § 17, imm. 2 malillugu 28.000 kr.-it sinnerpagit, taassuma qaavatigut qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat 50 pct.-ii ilanngunneqassallutik. Appartitsineq pissaaq appasinnerpaamik siusinaarluni pensionisianut qummut killissarititat naapertorlugit, takuuk § 15, imm. 4. § 17, imm. 6 atorneqassanngilaq.”</p> <p>” <i>Imm. 4-5</i> tamatuma kingorna imaalissaaq <i>imm. 5-6.</i></p>
<p>§ 29. Inuttut tapit pisuni ataasiakkaani pisariaqartitsinermik nalilersuereernikkut sivisunerpaamik ukiumut ataasiakkaarlugit ingerlaavartumik imaluunniit immikkut pisariaqartitsinikkut ataasiarluni</p>	<p>3. § 29, <i>imm. 1</i> ima oqaasertaliorneqassaaq:</p> <p>” Inummut tapit kommunalbestyrelsimit akuersissutigineqartarput inuit ataasiakkaat pisariaqartitaat</p>

<p>kommunalbestyrelsimit akuersissutigineqartassapput.</p>	<p>nalilersuiffigineqareernerisigut soorlu imaattut:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ingerlaavartumik tapit, sivisunerpaamik ukioq ataaseq aalajangerneqartartut, imaluunniit 2) immikkut pisariaqartitat matussuserniarlugit ataasiarluni ikiorneqarneq, ilaatigut makkununga: <ol style="list-style-type: none"> a) isarussat, b) atisat, c) pequtit, d) Kalaallit Nunaata iluani angalanermut aningaasartuutit naleqquttut, aamma e) ataasiaannarluni aningaasartuutit allat pisariaqartutut naatsorsuutigineqartut.”
	<p>4. § 29-imi imm. 1-p kingorna <i>imm. 2-tut</i> nutaatut ilanngunneqassaaq: “ <i>Imm. 2.</i> Kalaallit Nunaata avataani angalanernut ataasiaannarluni ikiorsiissutinik tunisisoqarsinnaanngilaq.</p>
<p>§ 33 <i>Imm. 3.</i> Siusinaartumik pensionisiaqartinneqartup <i>imm. 1</i> naapertorlugu ilisimaarinninnini imaluunniit ilisimaarinnittariaqarnini naapertorlugu paasissutissiinissani sumiginnarsimaguniuk imaluunniit eqqunngitsumik tunngaveqarluni siusinaartumik pensionisiassanik pissarsisarsimaguni, taava eqqunngitsumik tunngaveqarluni pissarsiarisimasani utertittussanngussavai. Tamatuma saniatigut kommunalbestyrelsi pisinnaatitaavoq ingerlaavartumik pensionisarineqartunit allaninngaanniit matussusiissalluni, tamatumanili pineqaratik meeqqanut tapisiat.</p>	<p>5. § 33, imm. 3 ima oqaasertaliorneqassaaq: ” <i>Imm. 3.</i> Siusinaartumik pensionisiaqartup <i>imm. 1</i> malillugu paasissutissiissalluni pisussaassutsini sumiginnarsimappagu imaluunniit ilisimappagu ilisimasariaqar-paguluunniit, akuerisaanngitsumik siusinaarluni pensionisisimalluni, aningaasat taakku, akuerisaanngitsumik pissarsiarineqarsimasut, utertillugit akileqquneqarsinnaapput. Kommunalbestyrelsip aammattaaq ingerlaavartumik pensionisianit akiligassanik allanik matussusiisinnaavoq, matumani meeqqanut tapit pineqanngillat.”</p>
<p>§ 36. Siusinaartumik pensionisiaqartinneqartup <i>imm. 1</i> naapertorlugu ilisimaarinninnini</p>	<p>6. § 36 ima oqaasertaliorneqassaaq: ” § 36. Kommunalbestyrelsip</p>

<p>imaluunniit ilisimaarinnittariaqarnini naapertorlugu paasissutissiinissani sumiginnarsimaguniuk imaluunniit eqqunngitsumik tunngaveqarluni siusinaartumik pensionisiassanik pissarsisarsimaguni, taava eqqunngitsumik tunngaveqarluni pissarsiarisimasani utertittussanngussavai. Taamatut aalajangiismanerup nassataraa, kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaasoq inunnut ataasiakkaat pensionisiassaasa tunniunneqartarnerannut atatillugu nalinginnaasumik maleruagassat ileqqutullu atorneqartut avaqqullugit tunniussisarnissaminut, taamaasiornikkullu qulakkeerniarneqassasoq siusinaartumik pensionisiallip inuuniarnermini aalajangersimasumik akilertakkani akilertarsinnaallugillu saniatigut inuussutissaqarnissaminut akissaqarniartassasoq.</p>	<p>nalilerpagu siusinaartumik pensionisiaqartoq nammineq aningaasaatiminik aqutsisinnaanngitsaq, aalajangiisoqarsinnaavoq siusinaarluni pensionisiat tunniunneqartarnerinik aqutsisoqarnissaa, uani ilaallutik inummut namminermut tapit aamma meeqqanut tapit tunniunneqarneri. Taamatut aalajangiinerup nassataraa, kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaasoq inunnut ataasiakkaat sulisinnaajunnaarneriutit tunniunneqartarnerannut atatillugu nalinginnaasumik maleruagassat ileqqullu atorneqartut avaqqullugit tunniussisarnissaminut, taamaasiornikkullu qulakkeerniarneqassasoq siusinaartumik pensionisiaqartup inuuniarnermini aalajangersimasumik akilertakkani akilertarlugillu saniatigut inuussutissaqarnissaminut akissaqartassasoq.”</p>
<p>§ 43. Siusinaartumik pensionisialik inatsisip atuutsilernerani 60-nik ukioqalereersimangitsaq, ukiut 5-t qaangiutsinnagit Inatsisartut inatsisaat manna toqqammavigalugu sulisinnaassutsiminnik naliliiffigineqartussaapput. Siusinaartumik pensionisialik inatsisip matuma atuutsilernerani 60-nik ukioqalereersimasooq imaluunniit § 9 imm. 2 naapertorlugu naliliiffigineqarsimaguni, nammineq aalajangiiffigisinnaavaa ilumut sulisinnaassutsini pillugu nalilersitsikkusunerluni. Imm. 2. Siusinaartumik pensionisialik inatsisip atuutlerneraniit ukiut 5 ingerlanerini sulisinnaassutsiminik nalilersuiffigineqarnikuunngitsaq, tak. imm. 1, ukiuni tulluuttuni siusinaartumik pensionisiaqarnermi pensionisianik qaffasinnerpaanik pisartagaqartinneqassaaq.</p>	<p>7. § 43-imi imm. 8-p kingorna ivertinneqassaaq <i>imm. 9-tut</i> nutaatut: ” <i>Imm. 9.</i> Siusinaartumik pensionisisartut, ilagalugit Nunat Avannarliit akornanni Isumaginninnermut Isumaqtigiissut naapertorlugu siusinaartumik pensionisisartut, qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat 20 pct.-ii pissallugit pisinnaatitaapput, takuuk § 17, imm. 2, siusinaarluni pensionisiaqartup taassumalu katissimalluni aapparisaata, nalunaarsukkamik inooqataata imaluunniit aappaata qanoq isertitaqarnera apeqqutaatinnagu.” <i>Imm. 9 - 10</i> tamatuma kingorna</p>

<p>Imm. 3. Siusinaartumik pensionisialik inatsisip atuutilernerani 60-nik ukioqalereersimasooq, imaluunniit § 9, imm. 2 naapertorlugu inissisimasuusimasooq, § 17 naapertorlugu siusinaartumik qaffasinnerpaanik pensionisiaqaannassooq tamatumani kr. 80.000-it sinnerlugit saniatigut isertitaqarsimanngikkuni aammalu nammineerluni sulisinnaassutsini pillugu nalilersuiffigitinnissani kissaatigisimanngikkuniuk.</p> <p>Imm. 4. Siusinaartumik pensionisiallit inatsisip atuutilernerani suli 60-nik ukioqalersimanngitsut, sulisinnaanertik pillugu nalilersuiffigineqarsimanngitsut siusinaartumik pensionisiaat imak annertussuseqarsinnaapput:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) siusinaartumik pensionisialik kisermaa ukiumut 109.000 kr. 2) siusinaartumik pensionisialik aappalik, tamatumani aapparisaq pisortanit pensionisiaqarsimanngippat ukiumut 109.000 kr. 3) siusinaartumik pensionisialik aammalu inooqatigalugu aapparisaq siusinaartumik pensionisialik ukiumut 81.750,-. 4) siusinaartumik pensionisialik utoqqalineranut pensionisialimmik inooqatigalugu aappalik ukiumut 71.286,-. <p>Imm. 5. Imm. 4-mi pisartakkat taaneqartut Nunatsinni Naatsorsueqqissaartarfiup pisiassat akii pillugit nalunaarsuisarnera (forbrugerprisindeks) naapertorlugu allannguutai naapertorlugit aqqiivigineqartassapput. Siusinaartumik pensionisiat 3%-mik aqqiivigineqartassapput, pisiassanut akit 3%-mik allannguuteqarsimangaangata. Aqqiissuteqarneq pisassaaq tulliuttumi 1. januar-imiit, tamatumanimi aallaavigineqassammat 1. julimi nioqqutissat akiisa naatsorsorneqarneranni killiffigisaq.</p> <p>Imm. 6. 1. januarimi aqqiissutigineqartussat pillugit Naalackersuisut avammut nalunaaruteqartassapput.</p> <p>Imm. 7. Siusinaartumik pensionisiat</p>	<p>imaalissaaq <i>imm. 10 - 11.</i></p>
---	---

<p>appartinneqassapput siusinaartumik pensionisialik aapparisaaluunniit, saniatigut imak isertitaqarnerat pissutigalugu, tamatumanili pineqanngillat aammalu Nunat Avannarliit akornanni isumaginninnikkut Isumaqatigiissut :</p> <p>1) Ukiumut 28.000 kr.-nit siusinaartumik pensionisialimmut kisermaamut.</p> <p>2) Aappariinnut ukiumut 42.000 kr.-nit, tamarmik siusinaartumik pensionisiaqarsimappata.</p> <p>3) Aappariinnut 42.000 kr.-nit arlaat siusinaartumik pensionisiaqarsimappat, aappaalu pisortanit pensionisiaqartinneqarsimanngippat.</p> <p>4) Aappariinnut 70.000 kr., arlaat siusinaartumik pensionisiaqarsimappat, aappaalu utoqqalinermut pensionisiaqarsimalluni.</p> <p>Imm. 8. Siusinaartumik pensionisiat appaallatsinneqartassapput saniatigut isertitaqarneq apeqqutaatillugu, taavalu tunniunneqartarunnaassallutik isertitarisat ukunanit annertunerulersimassappata:</p> <p>1) Siusinaartumik pensionisialik kisermaa ukiumut 180.000 kr.-nit.</p> <p>2) Siusinaartumik pensionisiallit aappariit tamarmik siusinaartumik pensionisiallit, 270.000 kr.-nit.</p> <p>3) Siusinaartumik pensionisialik aapparisaalu pisortanit pensionisiaqartinneqanngitsaq, aappariinnut ukiumut 270.000 kr.-nit.</p> <p>4) Siusinaartumik pensionisialimmut aapparisa utoqqalinermut pensionisialik, aappariinnut ukiumut 300.000 kr.-nit.</p> <p>Imm. 9. Naalakkersuisut siusinaartumik pensionisiat pillugit isertitatigut killissarititat qanoq annertutigissanersut aalajangersaavigisassavaat.</p> <p>Imm. 10. Imm. 4-8-milu pisartakkat qummullu killissarititat taaneqartut atorunnaassapput, siusinaartumik pensionisiaqartarnermut nalilersuineq isumannaarneqarsimappat, kingusinnerpaamillu inatsisip atuutilerneraniit ukiut 5-t qaangiunnerisigut.</p>	
	§ 2

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisinnaasai

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup siusinaarluni pensionisianut allannguutissatut siunnersuummut naatsorsuusiordernermini paasivaa allannguut ukiumut 7 mio. kr.-inik aningaasartuutanerussasoq. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup nalilerpaa aningaasartuutaanerussat ukiumut 7 mio. kr.-it sinnersinnaagai, tassami siusinaarluni pensionisialik qaffasinnerpaamik pisartagaqartoq allatut pensionisiaqartunut naleqqiullugu aningaasartuuteqarfiunerusarmat. Taassuma saniatigut IT-mut ataasiarluni aningaasartuutissaq annikinnerusoq naatsorsuutigineqarpoq.

Missiliuussineruvoq, allannguutissatut siunnersuutit kommuninut aningaasaqarnikkut kinguneqassanngitsut, tassami kommunit nalaagaaffimmit tapiissutit aqutigalugit aningaasartuutimik allinerata 50%-iinik taarsiiffigineqartarmat. Siusinaartumik pensionisiat nunap karsianit aamma kommunit akornanni 50/50 aningaasalersorneqartarpoq.

§ 33, imm. 3-ip taamalu malittaralugulu § 36-ip inatsisip kalaallisut qallunaatullu oqaasertaliorneri ersarissumik naapertuuttunngortinneqarneri aningaasatigut kinguneqassanngilaq.

Allannguutissatut siunnersuutigineqartut Naalakkersuisunut imaluunniit kommuninut annerusumik aqutsinikkut kinguneqassanngillat.

4. Inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuut inuussutissarsiuteqartut aningaasaqarnerannut imaluunniit allaffissornerannut kinguneqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaanut kingunissai

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu imaluunniit inuit peqqinnerannut kinguneqassanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunissai

Allannguutissatut siunnersuutit qulakkiissavaat, siusinaartumik pensionisiallit, sulisinnaassuseqanngitsut imaluunniit killilimmik sulisinnaassusillit minnerpaamik siusinaartumik pensionisisinnaanissaata isumannaarneqarnissaa, apeqqutaatinnagu siusinaartumik pensionisiaqartup katissimalluni aapparisaata, nalunaarsukkamik inooqataata imaluunniit aappaata qanoq isertitaqarnera. Siusinaartumik pensionisiallip aningaasat nammineq atorsinnaasai taamaalilluni qulakkeerneqassapput inoqutigii allat isertitaat apeqqutaatinnagit.

7. Kingunissat pingaarutilit allat

Siunnersuut allanik pingaarutilinnik kinguneqanngilaq.

8. Oqartussaasunik kattuffinnillu il.il tusarniaaneq

Siunnersuut 17. maj 2017 www.naalackersuisut.gl tusarniaanermi nittartagaagut tamanut saqqummiunneqarpoq, tusarniaanermut 15. juni 2017 killigitinneqarluni.

Siunnersuut piffissami 17. maj-miit 15. juni 2017-mut ukununnga tusarniaassutigineqarpoq:

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik, Aatsitassanut Naalackersuisoqarfik, Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik, Namminiilivinnermut, Nunanut Allanut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi, MIO Meeqqat Piginnaatitaaffii pillugit Suliffeqarfik, Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat (IMAK), Inooqat, Atorfillit Kattuffiat (AK) NUSUKA, Sulinermik Inuussutissasiuteqartut Kattuffiat (SIK) Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat (NPK), Sulisitsisut (GE), Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat (ASG), Peqqissaasut Kattuffiat (PK), Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), Grønlandsbanken, Grønlands Revisionskontor, Ernst & Young Greenland, A/S Inissiaatileqatigiiffik INI, Iserit A/S, aamma Agerskov Consulting.

Tulleriittut taaneqartut nalunaarput tusarniaassummut oqaaseqaatissaqarnatik:

Aatsitassanut Naalackersuisoqarfik, A/S Inissiaatileqatigiiffik kiisalu Institut for Menneskerettigheder.

Tusarniaanermut akissutigineqartut teknikkimut oqaasertaanullu tunngassuteqartut oqaaseqarfigeqqinnagit siunnersuummi naqqiutigineqarput. Tusarniaanermut akissutit allat tusarniutigineqartup imaanut tunngassuteqartut ataani issuarneqarput oqaaseqarfineqarlutillu, oqaaseqaatit uingasumik allanneqarput.

Tusarniaanerup naammassereernerani tusarniaavigineqartunit makkunikka akissutit tiguneqarput:

1. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiallit pisinnaatitaapput qaffasinnerpaamik siunaartumik pensionisiap 50%-nik aapparisaq isertitaanik ilanngaataqanngitsumik tunngaviusumik pensionisiaqartinneqarnissaminut. Pensionisiat saniatigut nammineerluni isertitat 83.748 kr. qaangersimappatigit, tunngaviusumik pensionisiat 50%-imik appartinneqassaaq.

Ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermi siusinaartumik pensionisisartut aapparisaq isertittagai apeqqutaatinnagit qaffasinnerpaamik pensionisiat 20%-iinik pisinnaanerat qulakkeerneqarpoq.

Siusinaartumik akunnattumik minnerpaamillu pensionisisartut eqqorneqassanngillat.

Akissut: Siusinaartumik pensionisisartut naliliiffigineqaqqissapput, nammineerlutik 80.000 kr.-inik imaluunniit sinnerlugit isertitaqarsimagunik. Soorlu tamanna Oqaaseqaatit nalinginnaasuni immikkoortumi 2.1-imi allassimasoq. Tunngaviusumik pensionisiaq pillugu isumaqartoqarpoq siusinaarluni pensionisisartuq, nammineq sulinermigut ukiumut 80.000 kr.-inik imaluunniit sinnerlugit isertitaqartartoq sulisinnaassutsiminik ima angusisimatigisoq, siusinaarluni pensionisisartup sulisinnaanerata naliliiffigineqareernerata kingorna akunnattumik minnerpaamilluunniit siusinaarluni pensionisiaqalernermit nuutinneqarsinnaasoq.

Ikaarsaarnissamut aalajangersakkap siunertaraa 20%-mik maleruagassap siusinaartumik pensionisialinnut 1. juli 2016-ip, Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut Inatsisaata massakut atuuttup atuutilerfiata, siuliani atuuttup eqquteqqinneqarnissaa. Sinnersuutip imaraa siusinaartumik pensionisiallit, Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut Inatsisaani massakut atuuttumi ikaarsaarnissamut aalajangersakkami ilaatinneqarnerat.

Siusinaartumik pensionisiallit ataasiakkat Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut Inatsisaata massakut atuuttup atuutilernerani naleqqutinngitsumik siunertarineqanngitsumillu eqqorneqarput, siusinaartumik pensionisialik suli sulisinnaassutsiminik naliliiffigineqanngitsoq siusinaartumik pensionisiat peerneqarmata. Soorlu Oqaaseqaatit Nalinginnaasut immikkoortuanni 2.2-mi takuneqarsinnaasoq 20%-imik maleruagassap eqquteqqinneqarnerani ikaarsaarnissamut aalajangersakkami siusinaartumik pensionisiallit ilaatinneqarput, tamannali Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut Inatsisaanni massakut atuuttumi ikaarsaarnissamut aalajangersakkami siunertarineqarsimangilaq.

Førtidspensionisterne er den 1. januar 2017 fordelt på følgende ordninger:

Annertussusiliinerit

Ataatsimut katillugit

Akunnattumik annertussusillit	2
Qaffasinnerpaamik annertussusillit	96
Qaffisinnerpaamik annertussusillit, naak sulisinnaassuseq annertugaluartoq	24
Kaasarfimmiut	148
Qaffasinnerpaamik annertussusillit 60-it sinnerlugit ukiullit	396
Ikaarsaarnissamut aalajangersaaneq	1228
Qaffasinnerpaamik annertussusillit, Sulisinnaangivissortut	498
Ataatsimut katillugit	2392

Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmi annertussusiliussat assigiinngitsut

Qaffasinnerpaamik pensionisiap ilaata aapparisaq isertitaanik attuumassuteqannginerata, tamannalu ilutigalugu annertussusit allat aapparisaq isertitaanut atammata, kingunerissavaa siusinaartumik pensionisiallit aappallit tamatigunngajalluinnatq allanik annertussusilinnut pensionisialinnut naleqqiullugit pitsaanerumik inissisimalissammata. Tamanna naleqqutinngitsutut isigineqarsinnaavoq, tassami siusinaartumik pensionisiallit ilaat pensionisiat annertussusaanni allani inissisimasut aappaminnit inuutitarineqarnissaminut allanut naleqqiullugu pisariaqartitsinerussapput.

Akissut: Naalakkersuisut kissaatigaat aappariit siusinaarlutik pensionisiallit nammineq isertitaqarsinnaanissaata qulakkeerneqarnissaa, tamanna tunngaviusumik pensionisiaqartinneqarnikkut pissalluni, taamaalilluni siusinaartumik pensionisiallip aapparisaq inuutitarineqarnissaminut pisariaqartitsinnginniassammata, kisiannili ulluinnarni tunngaviusumik pisariaqartitaminik assersuutigalugu eqqiluisaarnermut tunngasunik nioqqutissianik nerisassanillu pisinissaminut periarfissinneqassalluni. Naalakkersuisut nalilerpaat siusinaartumik pensionisialik aapparisaq isertitai pissutiginnarlugit isertitaqarsinnaanissaminik arsaarneqarnissaa nikanarsaataasoq, tassami kingunerpiaatigut aappaasup siusinaartumik pensionisiallip tunngaviusumik inuttullu pisariaqartitaanik akiliusserusunnera akilussisinnaaneralu apeqqutaalissammata. Nalilerneqarpoq tunngaviusumik pensionisiap siusinaartumik pensionisiallip inuiaqatigiinni oqimaaqatigiinnermik naligiissitaanermillu misigisaqarnissaanik qulakkiissagaa.

Tunngaviusumik pensionisiat aapparisaq isertitaanut attuumassuteqannginnerat eqqaassanngikkaanni, annertussusaat appasinnerpaamik pensionisiallit pisartagaasa assinganik annertussuseqarpoq assinganillu apparsarneqassalluni. Tamanna isumaqarpoq qaffasinnerpaamik pensionisiaqarsinnaanerminganniit appasinnerpaamik akunnattumillu pensionisiaqarnissaq qaqugukkulluunniit iluaqutissartaqarnaviannngitsoq. Taamaalilluni siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmi siunertaasoq, tassalu siusinaartumik pensionisiallit suliffeqarfimmut qaninnerulerniassammata appasinnerpaamik akunnattumillu siusinaartumik pensionisiaqartinneqartarnissaat, akornusersorneqassaaq.

Akissut: Oqaaseqaatigineqartut tusaatissatut tiguneqarput.

Siusinaartumik pensionisisartup nammineerluni aalajangerneq ajorpaa siusinaartumik pensionisialik qaffasinnerpaamik, akunnattumik imaluunniit annikinnerpaamik pensionisiaqartinneqarnissani. Siusinaartumik pensionisiallit qaaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiallit amerlanerpaartaat sulisinnaasuseqanngivissortarput, imaluunniit annikitsuinnarmik sulisinnaassuseqartarlutik, taamaalillutillu siusinaartumik pensionisiamik saniatigut nammineq isertitaqarsinnaasarnatik.

Siusinaartumik pensionisiallit amerlasuut ikaarsaarnissami aalajangersakkamiinnissaminngaanniit qaffasinnerpaamik pensionisiaqartinneqarnissaq iluaqutigissavaat.

Tunngaviusumik pensionisiat aapparisaq isertitaanut attuumassuteqanngillat, akерlianilli ikaarsaarnissami aalajangersagakkami aapparisaq isertitaasa apeqqutaatinneqarnerisa kingunerivaat, siusinaartumik pensionisiallit amerlasuut ikaarsaarnissami aalajangersakkamiittut qaffasinnerpaamik pensionisiaqartinneqalerpata, taakku annertunerusumik pensionisiaqalissasut. Soorlu nalunaarsuiffimmi takuneqarsinnaasoq, siusinaartumik pensionisiallit affaat sinnilarlugit ikaarsaarnissami aalajangersakkamiipput, taakkunungalu qaffasinnerpaamik pensionisiaqalerneq ikaarsaariarnermi aalajangersakkamiinnerminngaanniit annertuumik iluaqusiissaaq. Siusinaartumik pensionisiallit pillugit paasissutissat 1. januar 2017-iminngaanneersut tunngavigalugit takuneqarsinnaavoq taakku ilaat ikaarsaarnermi aalajangersakkamiittut 362-it ikaarsaariarnermi aalajangersakkaminngaanniit qaffasinnerpaamik pensionisiaqartalerunik qaammammut 500 kr.-inik amerlanerusunilluunniit pisolissasut.

Akissut: Siusinaartumik pensionisialimmut ikaarsaarnermi aalajangersakkamiinneq iluaqutaassaaq, tassammi atugarisaat pitsanngorsarneqartussaammata, kisiannili siusinaartumik pensionisiaqartup nalilersuiffigeqqinneqarnissaa siuartinneqartussaavoq. Uunga ilanngutissaaq taaneqareersutut siusinaartumik pensionisiallip qaqugukkut sulisinnaassutsimi nalilersorneqqaqqinnissaa nammineerluni aalangersinnaanngimmagu.

Siunnersuummi pensionisiaritinneqartartut annertussutaasa assigiinngitsut isumaanik assersuutit:

Siusinaarluni pensionisiaritoq ullup ilaannaani sulisarnernit ukiumut 60.000 kr.-inik isertitaqartarpoq, aapparisaqarporlu ukiumut 240.000 kr.-inik isertitaqartartumik. Siusinaartumik pensionisiaqartarpoq taanna, pensionisiaritinneqartut annertussusaannik sorlarmik pisarnersoq apeqqutaatillugu, aningaasat assigiinngitsorujussuit tigusinnaavai. Siusinaartumik pensionisiaritoq taanna qaffasinnerpaamik pensionisitinneqartarsimaguni, taava taassuma qaffasinnerpaamik pensionisiat 50%-ii (55.748 kr.-it) ukiumut tigusassavai, kisianni taanna ikaarsaarnermi aalajangersakkamiikkuni qaffasinnerpaamik pensionisiat 20%-

iinik (22.299 kr.-inik) pissaaq. Akunnattumik annikinnerpaamillu siusinaartumik pensionisiallit pensionisitinneqassanngillat.

Akissut: Akunnattumik annikinnerpaamillu siusinaartumik pensionisitinneqartartut allanngorartumik piffissalimmik suliffeqarsinnaanissaminnut periarfissaqarput, taamaalilluni siusinaartumik pensionisialik qaffasinnerpaamik pensionisiamit annerusumik isertitaqarsinnaalluni. Saniatigut siusinaartumik pensionisialik qulakkiigaasumik qaffasinnerpaamik pensionisitinneqassaaq allanngorartumik piffissalimmik suliffittaarnissami tungaanut. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 40 9. december 2015-imeersoq uani innersuussutigineqarpoq.

Aningaasaqarnermut kingunerisai

Aningaasaqarnermut Akileqaartarnermullu Naalackersuisoqarfiup naatsorsorsimanngilaa allannguutissatut siunnersuut ukiumut 4,1 mio.kr.-inik akeqaassaoq, tamanna oqaaseqaatini paasisutissiissutigineqaralarpoq. Siusinaartumik pensionisiaqalerneq pillugu siunnersuummut Aningaasaqarnermut Akileqaartarnermullu Naalackersuisoqarfik naatsorsuivoq, naatsorsuinerullu takutippaa ukiumut 7 mio.kr.-inik aningaasartuuteqartoqarnerussaoq. Qaffasinnerpaamik pensionisiaqartitsineq pensionisiaqartitsinerneq allaninngaanniit qaffasinnerusumik pensionisiaqartitsissusaanerata kommunit siusinaartumik pensionisisussanik nalilersuinerminni pensionisiaqartitsinerit allat pinnagit qaffasinnerpaamik pensionisiaqartitsinissaanut kajumilersitsissaaq. Tamanna aningaasartuutit ukiumut 7 mio.kr.-itut naatsorsorneqartut annertunerulernissaannik kinguneqarsinnaavoq, tassami qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisialik allanit qaffasissusilinnit siusinaartumik pensionisialinnit aningaasartuuteqarfiunerussaaq.

Akissut: Oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 3-mi Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisinnaasai, oqaaseqaatigineqartut ilanngunneqarput.

Siunnersuut suli AIS 2018-imut ilanngunneqanngilaq, ilanngunneqassagunilu, aningaasalersorneqanngikkuni, aningaasanut inatsisip oqimaaqatigiinnissaanut anguniagaq ajornakusoortilersinnaavaa. Taamaattumik AIS 2018-imi tamakkiisumik pingaarnersiutinissamat kissaatigineqartutut isigineqassaaq, aningaasartuuteqarfiussatut kissaatigineqartut allat tassaniipput, isumaginninnermut suliassaqarfik tamatuma ataaniilluni.

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutitsinnermut Naalackersuisoqarfiup iluani aningaasaliissutinit aningaasalersorneqannginneranut atatillugu oqaatigineqassaaq suliutigineqartussat sorliit AIS 2018-imi tullerriarinnermi pingaarnersiorneqassanersut Naalackersuisunit sularineqassamat. Naalackersuisut AIS 2018-imut pingaarnersiunerat junip qaammataata naalernerani naammassereersimassasooq naatsorsuutigineqarpoq taamaammallu inatsisissatut siunnersuutip ingerlateqqinnerani sunniuteqartussaalluni.

Akissut: Siunnersuutip akuerineqarnerani aningaasartuutissat AIS 2018-imut ilanngunneqassapput.

Siusinaartumik pensionisiallit nukissaqarnerpaat allannguummiit iluaquserneqarnerpaassapput

Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisip allanngortinneqarnissaanut siunnersuutip pingaarnertut siusinaartumik pensionisiali aappaqartut iluaqusissavai. Annermik annertuumik isertitaqartartunik aappallit siunnersuummit iluaquserneqassapput. Kisianni siusinaartumik pensionisialik kisermaajusoq allamik isertitaqanngitsoq pisassaqaanngilaq. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersusisoqarfik tunngaviusumik isumaqarpoq siusinaartumik pensionisititsisarnermut aningaasartuuteqarnerulernissaq siusinaartumik pensionisisartunut sanngiinnertut iluaqusiisariaqartoq.

Akissut: Siusinaartumik pensionisisartut aallaavittut inuiaqatigiit sanngiinnerarivaat. Qulaani taaneqareersutut, siunnersuumi siunertarineqarpoq inuiaqatigiinni sanngiinnerat tunngaviusumik isertitaqalernissaat, taamaalillutik siusinaartumik pensionisiallit aapparisamik isertitaanut attuumassuteqarunnaassammata, kisiannili ulluinnarni tunngaviusumik pisariaqartitaminnik assersuutigalugu eqqiluisaarnermut tunngasunik nioqutissianik nerisassanillu pisinissaminut periarfissinneqassallutik. Naalakkersuisut nalilerpaat siusinaartumik pensionisialik aapparisap isertitai pissutigiinnarlugit isertitaqarsinnaanissaminik arsaarneqarnissaa nikanarsaataasoq, tassami kingunerpiaatigut aappaasup siusinaartumik pensionisiallip tunngaviusumik inuttullu pisariaqartitaanik akiliusserusunnera akiliussisinnaaneralu apeqqutaalissammat. Nalilernerqarpoq tunngaviusumik pensionisiap siusinaartumik pensionisiallip inuiaqatigiinni oqimaaqatigiinnermik naligiissitaanermillu misigisaqarnissaanik qulakkiissagaa.

Siunnersuutip siunertaraattaaq siusinaartumik pensionisialinnut, Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut Inatsisaata 1. Juli 2016-imi atuutilersup siuliani ikaarsaarnermi aalajangersakkamut ilaasunut, 20%-imik aaqqissuussinerup eqquteqqinneqarnissaa. Inatsisartut inatsisaata siusinaartumik pensionisialinnut ataasiakkaanut naleqqutinngitsumik siunertarineqanngitsumillu kinguneqarsimasoq kingusinnerusukkut takuneqarsinnaalersimavoq, tamatuma kingunerisimammagu siusinaartumik pensionisiat atorunnaarsinneqarsimammata suli siusinaartumik pensionisisartup sulisinnaassutsiminik naliliiffigeqqinneqannginnerani. Siunnersummi matumani siusinnerusukkut maleruagassaq atuuttoq eqquteqqinneqarpoq, tassani siusinaartumik pensionisiallip sulisinnassusaata nalilersorneqaqqinnissaata tungaanut siusinaartumik pensionisiallip minnerpaamik qaffasinnerpaamik pensionisiap 20%-ia tigusassagaa.

Siusinaartumik pensionisiaqarneq pillugu misissuinissaq akuersissutigineqaqqammerpoq 2017-imi Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinnermini akuersissutigaat, siusinaartumik pensionisiallit saniatigut isertitaqarsimappata pensioniaminnik ilanngaanneqartannginnissaasa kingunerissai pillugit misissuisoqassasoq. Misissuinissap taassuma tunngaviusumik

pensionisiaqartitsinissamik periarfissaq iserfigisussaavaa, kisiannili periarfissat allat aamma misissussallugit. Misissuinermittaag ilanngunneqassaaq sunniivigeqatigiittarnerusinnaasut, soorlu siusinaartumik pensionisiallip aapparisaata suleqqinnissaminik ilaatigut kajumikkunnaarsinneqarsinnaanera. Taamaammat siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnerup allanngortinnissaa misissuinissap naammassinissaanut utaqqitinneqarsinnaanera eqqarsaatigeqqinneqarsinnaavoq.

Akissut: Qulaani taaneqareersutut inuiaqatigiinni sanngiinneranut ilaapput siusinaartumik pensionisisartut. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut Inatsisaata 1. juli 2016 atuutilersup kingunerisaanik siusinaartumik pensionisisartut naleqqutinngitsumik siunertarineqanngitsumillu eqqorneqarsimasut, siusinaartumik pensionisiallit pensionisiamik saniatigut isertitaqarsimagunik pensionisiaminnit ilanngaaffigineqartanninnissaannik misissuinissaq utaqqisinnaanagulu utaqqissanngilaat. Siusinaartumik pensionisisitsisarnerup iluarsaateqqinneqarnera naleqqutinngitsumik siunertarineqanngitsumillu kinguneqarsimasoq nalilerneqarpoq, tamannami iluarsaasseqqinnermi siunertarineqarsimannngikkaluarpoq.

2. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik

Nalinginnaasumik isigalugu :

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata siunnersuutigaa qulequttami oqaatsip "eqqorluuaneq"-rup " oqaatsimik "erseqqissaaneq"-mik taarserneqarnissaa.

Akissut: Siunnersuummut ilanngunneqarpoq

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata periarfissaq atorlugu, naalakersuisoqarfimmut maluginiaqquaa, siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40 9. december 2015-mersumi, inatsimmut nutaassamut ikaarsaarnermi ajornartorsiutaasinnaasut tamakkiisumik isummerfigineqanngitsut, matumani ingerlatsiviup ataatsip aalajangigaata ingerlatsivimmud allamut naammagittaalliuutiginneqarsinnaaneranut tunngasut pineqarput. Taamaattumik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata naalackersuisoqarfimmut siunnersuutigaa, Inatsisartut inatsisaata nr. 40 9. december 2015-meersup allanngortinneqarnissaani matumani pineqartoq ilanngutissagaa. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata suliat, Inatsisartut inatsisaata nr. 40 9. december 2015-meersup atuutilinnginnerani innuttaasut qinnuteqarsimasut, inatsisillu atuutsinneqalernerata kingorna aatsaat aalangiivigineqarsimasut takusimavai. Taakku Inatsisartut inatsisaanni nr. 19 28. November 2016-meersumi siusinaartumik pensionisiallut pillugit inatsisartut inatsisaattut allannguummi ilaatinneqanngillat, taamaalillutik ajornerusumik inissillutik. (inatsisip kalaallisuuani § 31-imut naqqineq).

Akissut: Pisortat suliffeqarfiutaata inatsit aalangiinnermi atuutsinneqartoq tunngavigalugu aalangiisinnaatitaasoq nalilerneqarpoq. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut

inatsisaat 1. juli 2016 atuutilersoq sioqqullugu innuttaasoq siusinaartumik pensionisiaqalerniarluni qinnuteqarsimappat pisortallu suliffeqarfutaat aalajangiisinnaatitaasoq ullup taassuma kingorna aatsaat aalajangiilluni, taava inatsit nutaaq aallaavigalugu aalajangiisoqassaaq.

Illuatiatungaatiullu innuttaasoq aalajangiineq pillugu naammagittaalliuuteqarpat, tamatumalu kingorna inatsisip allannguutaa atuutilerluni, naammagittaalliuutip aalajangerneqarnissaanut inatsisip allanngortinneqarnerani suliaasaqarfimmi sukaterisoqarsimanersoq imaluunniit oqilisaasoqarsimanersoq apeqqutaassasoq nalilerneqarpoq.

Folketingip Ombudsmandiata ulloq 9. August 2011-mi (suliaq nr. 2009-3497-050) ataatsimut isigalugu oqaaseqarpoq, ombudsmandip paasinninnera malillugu qaqugukkut inatsit nutaaq atorneqartariaqarnersoq, inatsisitigut pisoqqamiit nutaamut ikaarsaarnermi, pingaartumik isumaginninnerup iluani attuumassuteqartuni. Folketingip ombudsmandia ilaatigut ima oqaaseqarpoq:

“Kommunip suliamik aalajangeereernerata kingorna inatsisip allanngortinneqarsimappata, sulilu innuttaasumit naammagittaalliortumit suliaq naliliiffigineqaqqissimangippat, isumaga malillugu kommunip nalilersueqqinnermini allannguut ilanngutissaneraa ilanngutissannginneraaluunniit allannguutip suliallu qanoq issusia apeqqutaatinneqassaaq.

Inatsimmi allannguinnikkut aalajangersakkanik sukaterisoqarsimappat, isumaga malillugu aalajangiinnermi inatsit atorneqartoq aallaavigalugu nalilersueqqittoqassaaq. Inatsisip kingumoortumik atuutilersinneqarsinnaanerani tamanna pissuteqarpoq.

Illuatungaani inatsimmik allannguinnikkut aalajangersakkanik oqilisaasoqarsimappat – inatsimilu allannguutaasumi, inatsimmut allannguutip suliarineqarnerani suliani assigisaanilu, inatsisip atuutilernerani suliat ingerlasut pisortanit qanoq isummerfigissanersut pillugit ersarissumik allassimasoqangippat – isumaqarpunga kommuunip aalajangersakkat oqilisaataasut suliamut nalilersueqqinnermini ilanngutissagai. Isumaqarpunga ilanngussineq kommunip ima suliarisariaqaraa- maleruaragassat siusinnerusukkut atuuttut tunngavigalugit nalileeqqinnermi saniatigut – aamma suliaq maleruagassat nutaat tunngavigalugit nalersussagaa. Suliat maleruagassat nutaat malillugit aalajangerneqarnerisa kingunerisaanik suliap suussusiata ilisarnarunnaarnissaanik imaluunniit pingaarutilimmik allannguuteqarnissaanik kinguneqartut uani ilanngunneqassanngillat.

Taamatut pisoqarsimatillugu kommuni suliamut maleruagassat siusinnerusukkut atuuttut tunngavigalugit nalilersueqqittariaqarpoq, innuttaasullu ikioqqulluni qinnuteqaataa maleruagassat nutaat malillugit akuerineqarsinnaanersoq, suliamut immikkoortumut nutaamut nalilersugassanngorlugu immikkoortillugu.”

Naalackersuisut Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaataa isumaqataaffigaat.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata periarfissaq atorluguttaaq, Naalackersuisoqarfimmut maluginiaquaa Inatsisartut inatsisaani § 39-mi allassimasoq, Inatsisartut Inatsisaat manna toqqammavigalugu kommunalbestyrelsimit aalajangiisimanerit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut suliassanngortinneqarsinnaasut. Naalackersuisoqarfiup siusinnerusukkut ilisimatitsissutiginiquaa, aalajangiinerit Naalackersuisunit aalajangerneqartut (uani assersuutigalugu § 30-i malillugu) ingerlatsivimmut allamut naammagittaalliuuteqarsinnaanermut maleruagassat nalinginnaasut malillugit naammagittaalliuutigineqarsinnaasut.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiat isumaqarpoq naammagittaalliorsinnaanermut periarfissaq taamaattoq inatsimmi immikkut ersarissumik ilaatinneqarpat tulluartsuussasoq.

Akissut: Inatsisitigut tunngaviliilluni ingerlatsivimmut allamut naammagittaalliorsinnaanermut periarfissiineq, siunnersuummi matumani ilaatinneqanngilaq, pisariaqartitsinerli tamanna, siusinaartumik pensionisiallit pillugit Inatsisartut inatsisaat kingorna allanngortinneqassagaluarpas ilaatinneqarumaarpoq.

Aalajangersakkat ataasiakkaat:

§ 1 nr. 2-mi:

Aalajangersakkap allanngortinnissaa ima siunnersuutigineqarpoq:

“Imm. 4. Siusinaartumik pensionisiallit pisinnaatitaapput qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat ½-ai tunngaviusumik pensionisiatut tigussallugit, takuuk § 17, imm. 2 tassani aappaqarsimagaanni aapparisaq isertitarisimasai ataatsimoortut apeqqutaassanngillat. Tunngaviusumik pensionisiat appartinneqassapput, siusinaartumik pensionisiaqartoq taassumalu aappaqarsimaguni aapparisaata ukiumoortumik isertitai, uani pinnagit siusinaartumik pensionisiat, utoqqalinersiat kiisalu Nunat Avannarliit akornanni isumaginninnikkut Isumaqatigiissut naapertorlugu tapisiaritinneqartartut § 17, imm. 2 malillugu 28.000 kr.-it sinnerpagit, taassuma qaavatigut qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat ½-ai ilanngunneqassallutik. Appartitsineq pissaaq appasinnerpaamik siusinaarluni pensionisianut qummut killissarititat naapertorlugit, takuuk § 15, imm. 4. § 17, imm. 6 atorneqassanngilaq.”

Tamanna, Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 40 9. december 2015-meersumut kingusinnerusukkullu allannguuteqartumut maanna atuttumut, oqaatsitigut assigiissaarinissaq anguniarlugu.

Akissut: Siunnersuut inatsimmut ilanngunneqarpoq.

§ 1 nr. 3-mi:

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup nalilerpaa, Siusinaartumik pensionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15 30. Juni 2016-meersoq § 29 allanngortinneqassarnerata malitsigisaanik allanngortittariaqartoq. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq qaqugukkut inummut tapit tunniunneqarsinnaannginnersut nalunaarutikkut pinnani inatsisitiguttaaq allassimanissaa, taanna ullumikkut nalunaarummi § 11-mi allassimavoq.

Akissut: Naalakkersuisut siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaatigut pisinnaatinneqarput inummut tapinut aalajangersakkanik ersarinnerusunik aalajangersaassallutik, matumani tunniunniussinissamut piunasaqaatit atuuffiilu pillugit. Inunnut tapit inatsisartut inatsisaanni pisinnaatitsissummi ilanngunneqartut nalunaarummi § 11-imi qaqugukkut atorneqannginnissaat aalajangersarneqarpoq. Qaqugukkut tunniussisoqartarnissaanut kiisalu atuuffiinut tunngasut pillugit, Inatsisartut inatsisaatigut pisinnaatitaaneq tunngavigalugu Naalakkersuisut ersarinnerusumik aalajangersaasarnerat ingerlatiinnarneqassasoq nalilerneqarpoq.

3) SIK

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata atuuttup allanngortinneqarnissaanut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut SIK-p tusarniaanermut ilaatinneqarnini qujassutigaa. Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisip allanngortinnissaanut siunnersuutit SIK-p tapersersorpai. Siusinaartumik pensionisianik qaffasinnerpaanik tigusartagaqartoq, aappaasup isertitai apeqqutaatinnagit, siusinaartumik pensionisiat qaffasinnerpaat 50%-ii assigalugit tunngaviumik pensionisiaqarsinnaanerata siunnersuutip qulakkeermagu SIK-p tapersersorpaa. Tamatuma qulakkiissavaa, siusinaartumik pensionisiaqartup nammineq isertitaqanngitsup – annikitsuinnarmilluunniit isertitaqartup – aappaasumik, imaluunniit aappaasup isertitaanik pilersuerusussusaanillu isumalluuteqannginnissaa, taamaalillunilu aningaasanik nammineq atorsinnaasaminik peqalissalluni.

Taamaattoq SIK-p siunnersuutip ilaa apeqquuserpaa, tassa § 29-imut allannguutissatut siunnersuut, taamaalilluni Kalaallit Nunaata iluani angalalernut aningaasartuutitut naleqquttunut taamaallaat aningaasaliisoqarsinnaanngormat. Takuneqarsinnaasorinarpoq pisuni aalajangersimasuni Kalaallit Nunaata avataanut, uumap ataani Danmarkimut,

angalanissamut aningaasartuutitut naleqquttunut aningaasaliisoqarsinnaanerata tulluurtuunissaa.

Siunnersuummi oqaasteqaatini Kalaallit Nunaata iluani angalanerit kisimik sooq aningaasaliivigineqarsinnaanersut takuneqarsinnaanissaat SIK-p ilanngullugu maqaasivaa.

Akissut: Inummut tapit Kalaallit Nunaata iluani angalanernut taamaallaat aningaasaliissutaasinnaanerata aalajangersakkami ersarissarneqassasoq siunertarineqarpoq. Siusinaartumik pensionisialik Kalaallit Nunaata iluani angalanissaminut tapiiffigineqarsinnaanissaminik qinnuteqarnissamik periarfissinneqarnissaa, taamaalillunilu siusinaartumik pensionisialik illoqarfiit nunaqarfiillu avinngarusimanerujussuisa malitsigisaanik ilaqutariinni pisuni annertunerusuni akuusinnaanerata mattunneqannginnissaa, aalajangersakkap siunertaraa.

Siusinaartumik pensionisiaqartup inummut tapinik, uumap ataani sulinngiffeqarnernut, Danmarkimut nunanullu allanut angalanernut aningaasaliiffigineqarnissaa aalajangersakkami siunertarineqanngilaq. § 29-imi imm. 2-mi erseqqissaassutit innersuussutigineqarput.

4) MIO – Meeqqat illersuisuat

Ataatsimut isigalugu siunnersuummut oqaaseqaatit

Meeqqat Illersuisuata nuannaarutigaa inatsisissatut siunnersuutip aqutissiuussiffigissammagit siusinaarlutik suliunnaarnersiuteqartut tunngaviusumik pisartagaasa qaffasinnerpaamiiginnarnissaat aqutissiuunneqassammat, (qaffasinnerpaamik siusinaarluni pisartagarineqarsinnaasut 50%iisut amerlatigisut), nuliaasup uisulluunniit, aapparisaatut nalunaarsorneqarsimasup, imaluunniit inooqatip isertitai apeqqutaatinnagit.

Tusarniaassutaasumut akissutigineqartumut aallaavigineqarpoq Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaa Kalaallit Nunaata atuutsilerlugu isumaqatigiissutigini kuusaa, meeqqat pillugit isumaqatigiissummi artikili 27 tassani pineqarpoq, meeqqat naammagartumik inuuneqarnissaannut tunngasoq – nerisassatigut atisatigut ineqarnikkullu.

Tusarniaassutigineqartumut akissuteqaat taamatut ilusilerneqarpoq Meeqqat Illersuisuata MIO'llu ilisimammassuk, siusinaarlutik suliunnaarnersiuteqartut arlallit 18it inorlugit ukiulinnik najugaqartitaqartartut (aanakkuunertik aatakuunertilluunniit pissutigalugu). Taamaattumik siusinaarluni suliunnaarnersiutissat nalilersorneqarneranni meeqqanik 18it inorlugit ukiulinnik angerlarsimaffimmi najugaqartoqarnerasoq maluginiassallugu pisariaqartoq Meeqqat Illersuisuat isumaqarpoq. Meeqqat Illersuisuata kaammattuutigaa pilersuisutut inissimasuuneq isiginiarneqartassasoq, meeqqat taakkunaniittut eqqugaasinnaanerata pissutigalugu.

Innersuussutiginaasaaq, inatsit malinniartillugu angerlasimaffimmi meerartaqartoqarnersoq aallaavigineqartassasoq. Siumoortumik siuliunnaarnersiuteqartoq kisimiilluni pilersuisuuppat imaluunniit aappariittut inoogateqaraluarpat – inoqutigiinni ataatsimoortumik isertitat isiginiarneqartariaqarput. Meeqqat siusinaarlutik suliuunnaarnersiutilinnit isumagineqartut ukioqatimittulli allatut pisinnaatitaaffeqarlutillu pitsaaqataanik atugassaqaartitaanissaat pingaaruteqarmat. Pitsaasunik atugassaqaartitaanerit tassaapput sunngiffimmi sammisassanik aallussaqsinnaanissaq, inuuvissiorsinnaanissaq imaluunniit feriarsinnaanissaq, tamakkuami meeqqat inuuniarnermikkut atugassarititaannut ilaatinneqartussaapput. Allatut oqaatigalugu meeqqat ukioqatimittullu pitsaatigisumik aningaasatigut atugassaqaartinneqartussaapput.

Akissut: Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaani § 18 tunngavigalugu meeqqanut tapinik qinnuteqartoqarsinnaavoq. Angajoqqaat tamarmik meeqqaminnut pilersuisussaataapput. Ima paasillugu, angajoqqaat pilersuisussaataapput apeqqutaatinnagu meeqqap angajoqqaamini sorlermi najugaqarnera. Angajoqqaat tamarmik immikkut meeqqaminnut pilersuisussaataapput. Meeqqat tapiinik tunniussineq, pilersuisussaataanermut piumasqaatit eqquutsinneqarsimanersut apeqqutaalluni siusinaartumik pensionisialimmut tunniunneqartarput.

Meeqqanut tapit siusinaartumik pensionisialimmut tunniunneqartarput, meeraq angerlarsimaffimmi najugaqarnersoq apeqqutaatinnagu, taamaalilluni “toqqaannartumik” pilersuisoqarluni, imaluunniit pilersuinissamut akilersuutit angajoqqaap aappanut akiliinikkut pisarluni. Oqaaseqaatini § 26-mi allassimavoq, siusinaartumik pensionisiaqarnissamut qinnuteqaatit kommunip suliarileruniuk, siusinaartumik pensionisiaqartoq meeqqat tapiinik pisinnaatitaaffeqarnersoq ilanngullugu kommunip misissussagaa.

Meeqqat tapii Inatsisartut inatsisaata § 28 imm. 1 malillugu tunniunneqartarput, qaammammut nalinginnaasumik pilersuinissamut akilersuutit annertoqataanik annertussuseqarlutik, taakkulu ukiut tamaasa aningaasanut inatsimmi aalajangersarneqartarput. Angajoqqaat tamarmik siusinaartumik pensionisiaqartartuuppata, meeqqamut ataatsimut tamarmik immikkut meeqqamut tapimik tunineqassaput, ima paasillugu, inoqutiit marloriaammik meeqqat tapiinik pissapput.

5) Qaasuitsup kommunia

Allannguutissatut inatsimmut oqaaseqaatit nalinginnaasut

1.1). Ajuusaarnarpoq piffissami matumani, inatsimmut allannguutaasup timitalersonera suli ingerlasoq, nutaamik allannguutissatut siunnersuusiortoqareenera. Qaasuitsup kommuniani inatsisip nutaap timitalersornissaanut piffissaliunneqarpoq 01.11.2016 – 30.04.2017.

Taamaattoq kommunimi ukiup affaata suilliup iluani angalaniarnikkut unammillernartut peqqutigalugit piffissaliusaaq 2017-ip naanissaanut sivitsorneqarpoq. Timitalersorniarnernani sulisitsisunut taamatuttaarlu siusinaartumik pensionisialinnut, aqqissuusseqqinnermullu attuumassuteqartunut paasitsitsiniaalluni sulisoqarpoq. Pingaarnertut paasitsitsiniaanermi

nalunaarutigineqartut tassaapput inatsisip siunertaasa ersarissarneqarnissaat, tassaasut siusinaartumik pensionisiallit sulisinnaassusillit imaluunniit killilimmik sulisinnaassusillit suliffeqarfinnut uteqqissinnaanissaannut periarfissat kajumissaataasussallu nukittorsarneqarnissaat, taamaalilluni uninngaannarlutik pilersorneqarnerminngaanniit nammineerlutik isertitaqarsinnaaniassammata.

Akissut: Siusinaartumik pensionisisartut aalaavittut inuiaqatigiit sanngiinnersarivaat. Qulaani taaneqareersutut, siunnersuumi siunertarineqarpoq inuiaqatigiinni sanngiinnersat tunngaviusumik isertitaqalernissaat, taamaalillutik siusinaartumik pensionisiallit aapparisamik isertitaanut attuumassuteqarunnaassammata, kisiannili ulluinnarni tunngaviusumik pisariaqartitaminnik assersuutigalugu eqqiluisaarnermut tunngasunik nioqutissianik nerisassanillu pisinissaminut periarfissinneqassallutik. Naalakkersuisut nalilerpaat siusinaartumik pensionisialik aapparisap isertitai pissutiginnarlugit isertitaqarsinnaanissaminik arsaarneqarnissaa nikanarsaataasoq, tassami kingunerpiaatigut aappaasup siusinaartumik pensionisiallip tunngaviusumik inuttullu pisariaqartitaanik akiliusserusunnera akiussisinnaaneralu apeqqutaalissammata. Nalilerneqarpoq tunngaviusumik pensionisiap siusinaartumik pensionisiallip inuiaqatigiinni oqimaaqatigiinnermik naligiissitaanermillu misigisaqarnissaanik qulakkiissagaa.

Siunnersuutip siunertaraattaaq siusinaartumik pensionisialinnut, Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut Inatsisaata 1. Juli 2016-imi atuutilersup siuliani ikaarsaarnermi aalajangersakkamut ilaasunut, 20%-imik aqqissuussinerup eqquteqqinneqarnissaa. Inatsisartut inatsisaata siusinaartumik pensionisialinnut ataasiakkaanut naleqqutinngitsumik siunertarineqanngitsumillu kinguneqarsimasoq kingusinnerusukkut takuneqarsinnaalersimavoq, tamatuma kingunerisimammagu siusinaartumik pensionisiat atorunnaarsinneqarsimammata suli siusinaartumik pensionisisartup sulisinnaassutsiminik naliliiffigeqqinneqannginnerani. Siunnersummi matumani siusinnerusukkut maleruagassaq atuuttoq eqquteqqinneqarpoq, tassani siusinaartumik pensionisiallip sulisinnassusaata nalilersorneqaaqqinnissaata tungaanut siusinaartumik pensionisiallip minnerpaamik qaffasinnerpaamik pensionisiap 20%-ia tigusassagaa.

2.1). Qaasuitsup kommuniani ullumikkut siusinaartumik pensionisiaqartut 905-it nalunaarsorneqarsimapput. Taakkunannga 574-it siusinaartumik pensionisiaqartuupput saniatigut isertitaqanngitsut. Pissutsit atuuttut tunngavigalugit assigiinngitsunik annertussusilinnik pensionisiaqarput, utoqqalinersialimmik aappaqarnertik, siusinaartumik pensionisialimmik aappaqarnertik, ulloq unnuarlu inissiisarfimmiinnertik pequtigalugu qaffasinnerpaamik tigusartagaqartut, nalilersuiffigeqqinneqarnissaminilli utaqqisut, imaluunniit sulisinnaanngivissutut naliliivigineqarlutik qaffasinnerpaamik tigusartaqartut.

Massakkuugallartoq siusinaartumik pensionisiaqartut 331-it namminneq aapparisamilluunniit isertitaannik saniatigut isertitaqarput (naatsorsuinermi massakut isertitat tunngavigalugit). Taakkunannga amerlanerpaartaat ukiumut kr. 250.000,00 inorlugit saniatigut isertitaqartarput,

taamaammallu amerlanerpaartaat allannguutitut inatsimmi siunertarineqartut tunngaviumik pensionimik tigusisarlutik.

Siusinaartumik pensionisiaqartut 83-it massakkuugallartoq (naatsorsuinermi massakut isertit tunngavigalugit) kr. 250.000,- nit annerusumik saniatigut isertitaqarput, taakkulu affaasa missaat kr. 350.000,- sinnerlugit saniatigut isertitaqartarlutik, taamaalillunilu allannguutitut inatsit kommunimut aningaasartuuteqarfiunerunissamik kinguneqartussaavoq.

Kommunip suli timitalersuiniarneq ingerlammagu, ilisimaneqanngilaq siusinaartumik pensionisiallit qassit, sulisinnaanerminnik nalililersuiffigineqaqqittussat, qaffasinnerpaamik annertussusilimmut nuuneqassanersut. Massakkuugallartoq 400 missaaniit sulisinnaanerat nalilersorneqartussaapput.

Iloqarfinni sulineq aatsaat aallartissimalermat, kisitsisillu 1. juni 2017-meersuullutik – taamaalillutillu aningaasaqarnermut takussutissaviullutik – tassanili suli siusinaartumik pensionisiallit nalilersorneqarneranni qassit qaffasinnerpaamik annertussusilimmik tigusisassanersut (§ 9 imm. 2 imaluunniit § 17 imm. 1 tunngavigalugit), ersersinneqarani, taamaammallu kommuni annertunerusunik aningaasartuuteqarnerussaneq qularnarluni.

Kommunit inatsisip sunniutaa takusinnaanngoreerpassuk aatsaat § 17-imut § 43-imullu kingusinnerusuk allannguutissaannik inatsisiliortoqassagualuarpat tulluartsuussasoq nalilerparput.

Akissut: Oqaaseqaatini nalinginnaasuni, immikkoortumi 3.-mi Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassani soorlu allassimasoq, nalilerneqarpoq kommunit aningaasaqarnerinut malunniunnavianngitsoq, kommunit ataatsimoortumik tapiissutit aqqutigalugit aningaasartuuteqarnerunerisa 50 pct-ii angullugit matussuserneqartartussaammata. Siusinaartumik pensionisiat 50/50 atorlugu nunatta karsianiit kommuniniilu aningaasalersorneqartarput.

Ilanngullugu siunnersuutip siunertai pillugit oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.2). Siusinaartumik pensionisiaqartut saniatigut annertuumik isertitaqartartut akornanni, annikinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqartinneqartarnerminnik akornuserneqartarsimassunik kommunimi takussutissaqanngilaq, amerlasuummi tamanna pillugu kommunimut saaffiginnineq ajormata. Arlallilli sulileqqissinnaanerminnut periarfissamik ujartuisarsimapput, taamaalilluni naliliinerneqarsinnaavoq, amerlasuut minnerpaamik killiliusamik tigusartagaqarnertik iluariinnaraat, naak immaqa pisariaqartissimangikkaluarlugu.

Akissut: Soorlu qulaani oqaatigineqareersutut, Naalakkersuisut kissaatigaat inuiaqatigiinni sanngiinnerpaat namminneq isertitaqarsinnaanerannut periarfissamik qulakkeerinnissaq

aalajangersimasumik annertussusiliinikkut, taamaalilluni pensionisiaqartoq aapparminik isumalluuteqarluinnarluni inissinnissaa pinngitsoortinniarlugu, kisiannili ulluinnarni pisariaqartitanut nalinginnaanerpaanut, soorlu eqqiarnermut nerisassanullu namminneq pisisinnaanissaminnik periarfissaqarlutik.

Akissut: Qulaani taaneqareersutut, siunnersuumi siunertarineqarpoq inuiaqatigiinni sanngiannersat tunngaviusumik isertitaqalernissaat, taamaalillutik siusinaartumik pensionisiallit aapparissamik isertitaanut attuumassuteqarunnaassammata, kisiannili ulluinnarni tunngaviusumik pisariaqartitaminnik assersuutigalugu eqqiluisaarnermut tunngasunik nioqqutissianik nerisassanillu pisinissaminut periarfissinneqassallutik. Naalackersuisut nalilerpaat siusinaartumik pensionisialik aapparissap isertitai pissutigaiinnarlugit isertitaqarsinnaanissaminik arsaarneqarnissaa nikanarsaataasoq, tassami kingunerpiaatigut aappaasup siusinaartumik pensionisiallip tunngaviusumik inuttullu pisariaqartitaanik akiliusserusunnera akiussisinnaaneralu apeqqutaalissammat. Nalilerneqarpoq tunngaviusumik pensionisiap siusinaartumik pensionisiallip inuiaqatigiinni oqimaaqatigiinnermik naligiissitaanermillu misigisaqarnissaanik qulakkiissagaa.

2.3). Allanguutissatut siunnersuutitut § 29, § 33 kiisalu § 36-imut kommuni oqaaseqaatissaqanngilaq.

6) Kommuneqarfik Sermersooq

Siunnersuutip § 17 imm. 4-raani allassimavoq, § 17 imm. 6 atuutsinneqassanngitsoq. Innersuussutigaarput ilitersuummi suliareqqitami allassimassasoq § 17 imm. 6 qanoq innerpiaatigut atorneqarsinnaanersoq.

Akissut: Siusinaartumik pensionisiaqartut pillugit Inatsisartut inatsisaanut, juli 2016-imeersumut, ilitersuut, siunnersuutip matuma atuutsilersinneqarnerani iluarsaanneqartussaavoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

Siusinaartumik pensionisiallip taassumalu katissimalluni aapparisaata, nalunaarsukkamik aapparisaata imaluunniit inooqatigisaata maannakkut pisumi katillugit isertitaasa, aalajangersakkami aningaasatigut killerititaasut qaangerpatigit, siusinaarluni pensionisiat appartinneqassasut aalajangersakkap aalajangerpaa.

Uani pingaartuuvoq siusinaartumik pensionisiallip taassumalu katissimalluni aapparisaata, nalunaarsukkamik aapparisaata imaluunniit inooqataata maannakkut pisumi ataatsimut isertitaat. Isertitaq suliamit, ernianit pissarsianit, sulinermit pensionisianit imaluunniit atorfilittut pensionisianit imaluunniit isertitanit allanit takkuppata ilanngaassisoqassaaq, kisianni pisortanit siusinaartumik sulisinnaajunnaarnersiutit uani pineqanngillat.

Aalajangersakkap suli oqaatigaa, 100.000 kr. siulliit siusinaartumik pensionisiallip katissimalluni aapparisaata, nalunaarsukkamik aapparisaata imaluunniit inooqataata isertitarisimasai, ilanngunneqassanngitsut.

Siusinaartumik pensionisisartooq isertitaqanngikkaluartorluunniit, 400.000 kr.-it imaluunniit sinnerlugit isertitaqarsimagaanni siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnerup atorunnaarsinneqartarnera, atorunnaarsinneqarpoq.

Nr. 2-mut

Aalajangersakkap qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat 50%-ii tunngaviummik pensionisiatut atulersippai, tassani siusinaartumik pensionisilik taassumalu aapparisaata

ukiumoortumik isertittagaasa §15-imi, imm. 3-mi aningaasanut killerititaasut qaangersimannikkaangassuk.

Tungaviusumik pensionisiaq appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiamut appartinneqassaaq, taamaaliorneq § 15, imm. 4-mi malittarisassiunneqarpoq. § 17, imm. 6 taamaalilluni tungaviusumik pensionisiani atorneqassanngilaq.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkap taamaallaat Kalaallit Nunnaanni atorneqarsinnaanerani allannguummi erseqqissarneqarpoq. Massakkut suleriaatsit allanngorteqqinneqarnissaat allanngortitsinerup siunertarinngilaa.

Nr. 4-mut

§ 29, imm. 1-imi aalajangersakkami siusinaartumik pensionisisartut Danmarkimut nuna-nulluunniit allanut angalanissamut inuttut tapinik tunineqartarsinnaanerani tungavilerneqanngitsoq aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq.

Nr. 5-imut

Akiliutinik uterteqqusisinnaanermik akiliussisinnanermilluunniit ammaassineq aalajangersakkap kommunit siusinaartumik pensionisianik tunniussisimavallaarneranni akileqqusisinnaanissaannik periarfissiivoq. Annertuallaamik siusinaartumik pensionisiarisimasaq siumut sammisumik siusinaartumik pensioniatut tunniussaani kommuni akiliussisinnaatitaavortaaq. Taakku pensionit tunniuttakkat ingerlaavartunik siusinaartumik pensionisiaasinnaapput imaluunniit utoqqalinersiaasinnaallutik, taakku ilaatigut annikinnerulersinnaallutik, innuttaasoq piffissap ingerlanerani utoqqalinersiaqalernerumt nuussimappat.

Aalajangersagaq siusinaartumik pensionisiat saniatigut isertitanut allanut akiliussisinnanermik tungaviliinngilaq. Aalajangersagaq ilusilersorneqarsimavoq ima, akuerisaanngitsumik pensionisianik tiguisimaneq siusinaartumik pensionisialimmut kinguneqartinneqassasoq, tassami akuerisaanngitsumik siusinaartumik pensionisiat kommunimit utertillugit akileqqunneqarsinnaammata.

Akiligassanik akiliussisinnanermut piumasaqaataavoq, siusinaartumik pensionisiallip siusinaartumik pensionisiat annertussusaannut pingaaruteqartunik paasissutissanik kommunimut eqqunngitsunik tunniussisimaneq imaluunniit pissutsinik nipangiussisimaneq. Kommunip kukkulluni aningaasat amerlavallaartut tunniussimappagit aamma kukkuneq taanna siusinaartumik pensionisialimmit kukkunerunngippat, tunniunneqarpallaarsimasut utertillugit akileqqunneqarsinnaanngillat imaluunniit akiliussinikkut utertinneqarsinnaanngillat, taamaallaat siusinaartumik pensionisiallip siusinaartumik pensionisiat tunniunneqartut annertuallaartut ilisimappagu ilisimasariaqaraluarpaguluunniit taamaaliorneqarsinnaavoq.

Siusinaartumik pensionisianut aamma utoqqalinersianut akiliussisoqarsinnaavoq, pineqartoq utoqqalinersiaqalernermut nuuppat sulilu kommunimut akiligassaqluni. Aammattaaq akiliussisoqarsinnaavoq pensionisarpiani kiisalu inuttut tapini. Meeqqanut tapisianit akiliussisoqarsinnaanngilaq.

Kommuni aalajangiippat, siusinaartumik pensionisianit utertitsillununi akileeqqusinissamut imaluunniit akiliussinissamut, taava tamanna pissaaq Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni tusarniaanermut malittarisassat aamma inuussutissat naammaqaannartut pillugit aalajangersakkat Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi Inatsit malillugu, taamaalilluni siusinaartumik pensionisialik pensionisiami sinnerinit naammattunik inuussutissaqarsinnaaqullugu. Pisuni ataasiakkaani isummerfigineqassaaq, siusinaartumik pensionisiallip ingerlaavartumik pensionisiaminit qanoq annertutigisoq pinngitsoorsinnaaneraa.

Nr. 6-imut

Kommuni kisitsisinik piviusunik nalilersuereermermi aalajangiisinnaavoq siusinaartumik pensionisialimmut siusinaartumik pensionisiaanik aqutsissalluni. Aqutsisinnaanerup aningaasanik tunniussisarnermi nalinginnaasumik atugassarititaasut avaaqullugit tunniussisinnaanissaanik kommuni annertuumik periarfissippaa, assersuutigalugu pensionisiat annikinninngorlugit tunniuttarnerisigut imaluunniit aningaasat ilaannik tigummininnermigut, taamaalilluni aningaasartuutit aalajangersimasut, soorlu ineqarnermut akiliutissamut, innaallagissamut, imermut kiassarnermullu akilerneqarnissaat isumagineqarniassammat.

Aalajangersagaq ilaatigut naleqquttuusinnaavoq pissutsini, siusinaartumik pensionisialik aningaasaqarnikkut akisussaaffeqanngitsumik iliorpat, aningaasarpassuarnik arlaanut atuilluni imaluunniit pensionisinermi kinguninngua, taamaalilluni siusinaartumik pensionisiallip akiligassat aalajangersimasut akilersinnaajunnaarlugit imaluunniit imminut pilersorsinnaajunnaarluni .

Malittarisassaq una malillugu kommunalbestyrelsip siusinaartumik pensionisianinngaanniit akiligassanik akiliissinnaanera taamaallaat akiligassanut inuunerup ingerlatiinnarneqarnissaanut pisariaqartunut, soorlu ingerlaavartumik ineqarnermut akiliutinut, kallerup inneranut, imermut aamma kiassarnermut akiligassanut atorsinnaavoq. Suli annertunerusumik akiligassanut akiliisoqassappat aalajangiisuussaaq siusinaartumik pensionisialimmik nammineq kajumissuseq malillugu isumaqatigiissusiorneq, taassuma assersuutigalugu isumaqatigippagu, kommunip tv-mik isiginnaarutip naafferaartumik akilersorneqarnissaa tuniniaasoq pisinermik isumaqatigiissummik atortuujunnaarsitseqqunagu.

Kommunalbestyrelsep malittarisassatut pingaarnertut pinerit tamaasa siullertut ikiorsiineq aningaasanngorlugu tunniuttassavaa, tassungalu atatillugu pisariaqartutut nalilerneqarpat

siusinaartumik pensionisiaqartoq ilitsersuunneqassaaq aningaasaatimi aqunnissaanut. Kommunalbestyrelsip nalilerpagu, ilitsersuineq asuliinnartoq, taava kommunalbestyrelsip erniinnaartumik siusinaartumik pensionisianik aqutsineq tigusinnaavaa.

Aalajangersagaq periarfissiivoq, kommune aalajangiinermi siusinaartumik pensionisiallip pilersuisussaananeranut atasut mianerissallugit. Pilersuisussaasoqarpat kommune siusinaartumik pensionisiallip atugarisaannik nalilersuineri tamanna ilaatissinnaavaa.

Taamaattoq, siusinaartumik pensionisianit akiligassaqarfigisamut akiliinissamut aalajangiisuusaaq, pilersuisussaananermit aningaasanik naammattunik peqarnissaa. Pilersuisussaananermit aningaasat siusinaartumik pensionisiap tullianut naammassanersut nalornissutigineqarpat, siusinaartumik pensionisiamit akiligassaqarfigisamut toqqaannartumik akiliisoqarsinnaanngilaq.

Siusinaartumik pensionisiallip kommunip siusinaartumik pensionisiat qaammatip aallartinnerani tunniunneqartarneritut allaanerusumik tunniussisarsinnaanissaanut nammineerluni piumasaqarsinnaananeramik alajangersagaq tunngaviliinngilaq. Siunertarineqanngilaq kommuni siusinaartumik pensionisianik aqutsisuunissaa, siusinaartumik pensionisiallip isumaa maliinnarlugu, siusinaartumik pensionisiat minnerusut naafferartumik tunniunneqartarneri iluariinnarlugit. Aalajangersakkalli kommunip qinnuteqaammik taamaattumik akuersisinnaanera akornusinngilaa.

Nr. 7-imut

Aalajangersakkap qulakkeerpaa, siusinaartumik pensionisiallit kapitali 7-imi ikaarsaarnissami aalajangersakkami pineqartut qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat 20 pct.-ii pissallugit, tak. § 17, imm. 2, siusinaarluni pensionisiaqartup taassumalu katissimalluni aapparisaata, nalunaarsukkamik aapparisaata imaluunniit inooqataata qanoq isertitaqarneri apequtaatinngit, uani ilaapput aammalu Nunat Avannarliit akornanni isumaginninnikkut Isumaqtigiissut naapertorlugu siusinaarluni pensionisiaritinneqartartut.

§ 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat atuutilersinneqassasoq ulloq 1. januar 2018.